

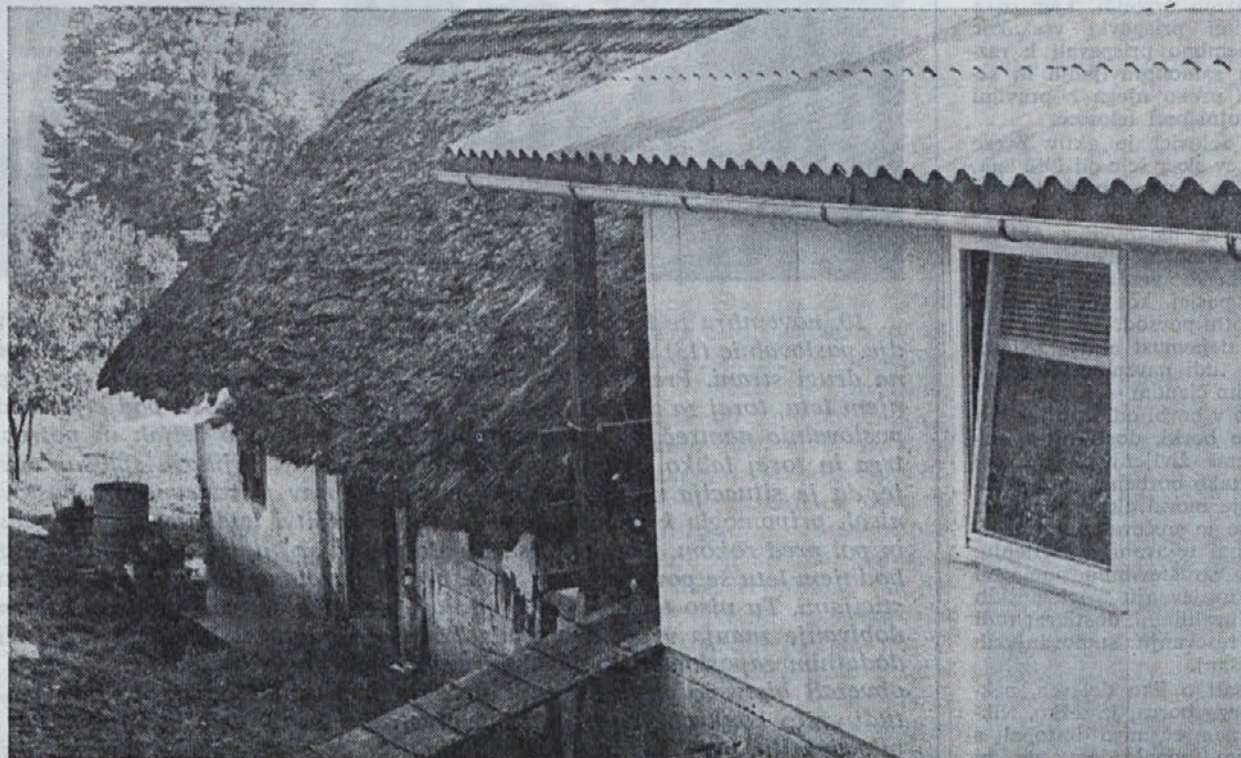
Praznik delavcev

Tridesetič praznuje vsa Jugoslavija praznik Republike v svobodi, oziroma letos 29. novembra bo minulo 32 let od zgodovinskega dne v Jajcu, ko je bila ustanovljena demokratična in federativna republika Nova Jugoslavija. Takrat je bila praktično dana tudi oblast v roke delavcem, kar je nekaj let kasneje bilo narejeno tudi formalno. Delavsko samoupravljanje, ki je največja značilnost socialistične in neuvrščene Jugoslavije je danes že dobilo tak razmah, da ga, kot je dejal pred dnevi tovariš Tito v Novem Sadu, niti najbolj vztrajni poizkusi iz tujine ne morejo porušiti. Delavci so in bodo odločali o vsem, kajti s tem je prav v naši državi izpolnjena zgodovinska vloga delavskega razreda, da sam razpolaga s sredstvi za delo, kakor tudi z rezultati tega dela.

Tak kot je bil razvoj v vsej Jugoslaviji je bil, seveda pomanjšan tudi v Jelovici. Tudi tu je bilo potrebno premostiti marsikatero oviro, marsikdaj se odreči boljšemu zaslužku za boljši jutrišnji dan. Vendar tega verjetno ne bo treba nikomur žalovati, saj je danes Jelovica prav zaradi te poti veliko podjetje, moderno, s proizvodnim programom, ki ni trenuten navdih tržišča, ampak dolgoleten naslednik vseh procesov, tako znotraj tovarne kot tudi zunaj nje. Da je ta pot pravilna se je pokazalo tudi letos, ko je v gospodarsko težkem letu Jelovica preskočila tudi to preizkušnjo, prav po zaslugi dobro urejenega samoupravljanja. Zato je praznik Republike tudi praznik Jelovice. Letošnji pa bo še toliko pomembnejši, saj bo ponoven mejnik za podjetje. Prav v tem obdobju se bo nadaljevalo združevanje dela in sredstev, ki naj bi prineslo še boljše uspehe. Tudi nova tehnologija je lep prispevek Jelovice k praznovanju, saj vsak tak stroj pomeni za našo državo prihranek pri devizah, oziroma zmanjševanje uvoza. Vse skupaj pa je tudi znak, da se bo zastavljena pot Jelovice tudi nadaljevala v naslednjih letih.

Uredništvo glasila »Jelovica« se pridružuje čestitkam in tudi mi čestitamo vsem delavcem, njihovim družinam in poslovnim prijateljem ob prazniku Republike.

Jelovica na Kozjanskem

**Vsem
članom
delovne
skupnosti
čestitamo
ob prazniku**

**Dneva
republike
29.
novembru**

Uredništvo

Pred pomembnimi odločitvami

Pred letom dni je bila osrednja tema pogovorov v Jelovici združevanje v sestavljeno organizacijo združenega dela lesne industrije in gozdarstva Gorenjske. Letos pa je ponovno v ospredju vprašanje nadaljnega razvoja Jelovice oziroma njena dolgoročna usmeritev. Predvsem naj bi se še v tem mesecu odgovorilo na zahtevo delavcev Jelovice, izraženo na zborih, o čim konkretni prihodnosti, ki jo mora opredeliti tudi srednjeročni program. Ta odločitev, ki je predvsem padla na vodstvo podjetja in seveda samoupravne organe, pa ne bo enostavna, saj je cela vrsta pogojnikov in vprašanj, ki jim bo potrebno dati odgovor.

Vsekakor je v ospredju čim večja konkretizacija nadaljnje organiziranosti v okviru SOZD GLG, predvsem večje sodelovanje z LIP Bled, kjer vsi dejavniki govorijo o potrebi čim tesnejše povezave. Kot najbolj verjetna in sprejemljiva je v tem primeru oblika tesne združitve oziroma fizične integracije. Predvsem naj bi bila povezava v smislu na novo zamišljenih reprodukcijskih celot, torej povezava celotnega kompleksa stavbnega pohištva obeh podjetij z trgovino in to seveda v sklopu GLG.

Po drugi strani pa so vsa dosedanja dogajanja in tudi pogovori odprli še eno možnost. Po zbranim materialu, trditvah »za« in »proti«, je postalo vedno bolj jasno, da imata Lesna industrija »Jelovica« in »Lesna« Slovenj Gradec precej skupnih točk. Te pa govorijo v prid čim tesnejšemu sodelovanju, od katerega bi imeli korist obe delovni organizaciji. Skratka, tudi o skupni poti s tem podjetjem bo potrebno razmisliti.

Neodvisno od teh dveh zamisli, pa se je v zadnjem času pojavilo še vprašanje sodelovanja s sosedno sorodno delovno organizacijo, to je »Gradisom« — TOZD Škofja Loka. Pobudo o tem je dala Občinska skupščina Škofja Loka in njene družbeno politične organizacije, saj bodo v bližnji prihodnosti morali v obeh podjetjih govoriti o nekaterih stičnih točkah. Tu gre predvsem za industrijsko cono ob Kidričevi cesti na Trati, kjer so sedaj v podaljškem obeh podjetjih in na prostoru kjer sta sedaj ABC — Loka in Peks, urbanisti predvideli industrijsko cono za lesno industrijo. To pa seveda terja kolikor toliko skupen program, ali tudi pot v obeh podjetjih, in zato brez sodelovanja ne bo šlo. Predlog je, da naj bi najprej skušali razrešiti nekaj najnujnejših vprašanj kot na primer primarne proizvodnje, izkoriščanje surovin, usklajevanje tehnološkega procesa, skratka stvari, ki bodo bistveno vplivale na trajno rešitev odnosov med obema podjetjema.

To so samo nekatere odločitve zunaj podjetja. Seveda pa bo potrebno precej dela posvetiti tudi vprašanjem znotraj Jelovice, predvsem problemom, ki jih zahteva trajnejša rešitev obrata Predvor. O tamkajšnjih problemih se je že govorilo na sestanku sveta delovne enote, na katerem so bili predstavniki IO sindikata ter vodstvo Jelovice. Ta obrat hoče svoj razvoj, kar je seveda tudi samo po sebi umevno, zato bo treba v izdelavi srednjeročnega programa to njihovo željo upoštevati.

Tudi TOZD Montažni objekti je letos opozoril nase. Ko je bil prej nekako »cokla« v podjetju, saj je bil precej-

krat potreben pomoč ostalih temeljnih organizacij, je letos njihov poslovni uspeh povsem drugačen, kreditirali bodo lahko celo druge. Predvsem pa je razstrel njegov pomen v sedanjem obdobju omejenega uvoza, ko je prav ta temeljna organizacija s svojim izvozom pripomogla k prepotrebni uvozu reprodromateriala.

Torej tudi zanje bo moral srednjeročni program točno prinesiti, kakšna bo prihodnost.

To so samo nekatere najbolj pereča vprašanja, ki jih bo moralo vodstvo in pa družbeno politične organizacije v Jelovici rešiti še do konca letošnjega leta. Zapis sicer ni konkreten, vendar bo to lažje po obravnavani problematiki, ko bo tudi bolj jasno, kam in v katero smer se bo nagnila usmeritev Jelovice v prihodnje.

J. Č.

Nosilci napredka

V letošnjem letu, ko se praznuje 30-letnica osvoboditve in v teh dneh, ko se praznuje dan republike, je prav, da nekaj vrstic namenimo tudi delavcem-borcem v Jelovici.

Veliko je že bilo napisane o njihovem prispevku za osvoboditev dežele od tujih zavojevalcev, zato tokrat manj o njihovih borbah med NOB, temveč več o njihovem prispevku za izgradnjo nove in svobodne Jugoslavije. Povsod so namreč nadljevali svojo revolucijo, samo da so tokrat puško zamenjali z lopato in drugim orodjem.

Tudi Jelovica ima precej nekdanih borcev najrazličnejših partizanskih enot. Skraj v vseh obratih so zaposleni in kar je najbolj razveseljivo, še po 30 letih je precej čutiti njihov vpliv, pa tudi njihova prizadevanja za razvoj podjetja. Čeprav to morda ni vidno, je pa res, da so vsa leta bili v vseh samoupravnih organih, kjer so s svojimi prispevki vsekakor pomembno prispevali k razvoju samoupravljanja in seveda preko njega k pravilni razvojni poti Jelovice.

V Jelovici je aktiv Zveze borcev sicer šele od 1963 leta, vendar to ne pomeni, da prej niso bili aktivni. Vendar je prav ta ustanovitev aktiva, dala njihovim naporom tudi vsebinsko vrednost, saj so bili poslej kot organizacija prisotni povsod. Seveda pa je bila dejavnost aktiva usmerjena tudi navznoter, torej k svojim članom — borcem. Ti, ki so v borbi odločno jurišali in se borili, dostikrat v »civilnem« življenju niso znali biti tako borbeni in marsikomu je moral aktiv pomagati ko se je srečeval z najrazličnejšimi težavami v življenju. Tako so številnim pomagali pri urejanju partizanskih let, invalidnini, dostikrat tudi pri reševanju stanovanjskih vprašanj.

Pisati o liku delavca, nekdanih borca, je težko. Nikdar namreč niso izstopali s svojim ponašanjem, da bi vzbujali pozornost. Nasprotno skoraj povsod so prisko-

redčijo, ko jih je v Jelovici iz leta v leto manj, saj odhajajo drug za drugim v zaslužni pokoj. Kakor pravi predsednik Krajnik, čez pet let v Jelovici ne bo nobenega borca več.

Danes jih je še okrog 50 in so kot sami pravijo, velika družina. Le redko se dobijo vsi skupaj, kadar pa se, je njihovo srečanje toliko bolj pristočno. Enkrat na leto odidejo na izlet v nek znan partizanski kraj, imajo občasna srečanja ob večjih praznikih in obletnicah. Takrat je običajno dobila večina borcev tudi priznanja za njihove prispevke v izgradnji Jelovice in to največkrat v obliki knjig na tematiko NOB. Tako imajo že Ukano, Knjigo o Škofjeloškem odredu, Zločin pri Lenartu, Po sledovih Črne roke in še nekatere druge.

Kljub temu, da jih je vedno manj, pa še ne mislijo prenehati z aktivnostjo. Predvsem želijo vzpodbuditi delo mladine v podjetju, saj je njihova borbenost pot bila vse-skozi posvečena prav mladim in kot pravijo jih kar nekako boli, da so v Jelovici tako neaktivni. Prav naslednjiki nekdanih Skojevcev bi namreč po njihovem mnenju morali biti tisti, ki bi bili gibalo razvoja v Jelovici. Pa niso in borcem to ni vseeno.

J. Čadež

Za boljše poznavanje ...

»LESNA« Slovenj Gradec

To je sestavljena organizacija združenega dela gozdarstva in lesne industrije na tem delu Koroške. Zaposlenih imajo 2300 delavcev, njihov celotni dohodek je bil lani 37 starih milijard dinarjev, njihova akumulacija (podjetniška) pa je bila 3,1 milijarde din. Letno posekajo za žage več kot 110.000 m³ hlodovine, od katere jo v lesni industriji porabijo le malo. V okviru »Lesne« deluje tudi tovarna ivernih plošč v Otiškem vrhu, katere zmogljivost je 70.000 m³ oplemenitenih ivernih plošč. Njihova lesna tovarna pa izdelava na leto 35.000 rolo omaric, 120.000 vrat, 60.000 podbojev in 75.000 oken.

10. novembra je bil v Škofji Loki sestanek, ki so se ga udeležili vse vodje poslovalnic (13) in predstavništva (2), na eni strani ter vodstvo Jelovice na drugi strani. Predvsem je bil ta sestanek namenjen prodaji v prihodnjem letu, torej za usklajevanje zahtev tržišča in možnosti podjetja. Vodje poslovalnic namreč po terenu stalno vodijo ankete o željah in potrebah trga in torej lahko najboljše svetujejo proizvodnji. Njihova splošna ocena je, da je situacija na trgu težka, vendar je prav prizadevnost v poslovalnicah pripomogla k uspešni prodaji in uresničitvi letošnjega plana mesec in pol pred rokom. Prav tako so zagotovili, da se bo njihova prodaja v prihodnjem letu še povečala, kar pa je precej povezano tudi z dodatnimi investicijami. Tu niso toliko mislili na nove zgradbe, ampak predvsem na pridobivanje znanja v poslovalnicah. To pa z dodatnim šolanjem kot tudi z dodatnim zaposlovanjem kvalificiranih ljudi. Zanimivo pa je še, da so se obvezali bistveno povečati tudi prodajo montažnih objektov. Dali pa so tudi vrsto konkretnih pripomb na prestrukturiranje dela programa, kar je bilo opaziti iz želja kupcev. Tem željam pa se seveda mora Jelovica prilagoditi, če hoče uspešno prodajati.

J. Č.

Devet mesecev

Rezultati proizvodnje devetih mesecev letošnjega leta kažejo, da nismo naredili toliko kot smo si zaželeli. Kakšno je to zaostajanje oziroma koliko smo naredili pove naslednji prikaz: —NU

	Plan 1975	Doseženo 1975	Indeks Dos 75/Plan 75
TOZD — 2	807.331	761.781	94
TOZD — 4	180.613	175.274	97
Skupaj	987.944	937.055	95

Tudi primerjava proizvodnih rezultatov letošnjih devet mesecev z lanskimi ne da boljše slike. TOZD Montažni objekti je v primerjavi z lanskim letom sicer zvečal proizvodnjo za 30 %, toda proizvodni rezultati podjetja kot celote so manjši za 6 %. Ob danih rezultatih se moramo nujno vprašati za vzroke zaostajanja, posebno takrat, ko se ugotavlja, da enako ali celo bolj zaostaja tudi končni finančni rezultat. V TOZD Stavbno pohištvo, kjer izkazujejo 6 % zaostajanje proizvodnje za planom, ugotavljajo, da je k temu največ pripomogel izpad proizvodnje v obratu oken in notranjih vrat in to predvsem na liniji oken, kjer znaša zaostanek za planom 26.897 NU. Precejšen je tudi zaostanek za planom pri in sicer 16.636 NU. Ob nedoseganju plana proizvodnje montaži stavbnega pohištva pri našem najpomembnejšem proizvodu oknu je prav, da se pove, da so v TOZD 2 dobro analizirali vzroke tega zaostajanja, za katere lahko rečemo, da je splet različnih okoliščin. Tako je les slabše kvalitete, manj suh, istočasno pa smo letos vpeljali tehnično kontrolo v proizvodnji, ki pa dela po predpisanih standardih. Ravno pri obratu 320 se ugotavlja, da so skozi vse obdobje zaposlovali manj ljudi kot so s planom predvidevali, poleg tega pa so imeli še več bolezni, kot so predvidevali. Manjša je storilnost v proizvodnji, kar pa je precej povezano z začetkom delovanja tehnične kontrole, zelo spremenjena struktura v proizvodnji oken, zamenjavo okovja itd.

Pri TOZD Montažni objekti, kjer je zaostanek proizvodnje za planom manjši (2,96 %), vidimo, da je nedoseganje plana vzrok zaostajanja pri montaži — 16.071 NU, ki ga celo preseganje plana v obeh proizvodnih obratih ni pokrilo. Ob tem, ko

ugotavljamo zaostajanje v celoti proizvodnje, pa je prav da omenimo obrate, ki so plan najbolj presegli, pa tudi z ozirom na lansko leto nudijo najugodnejšo sliko, in to so v TOZD 2 predvsem obrat Kranj in oba proizvodna obrata v TOZD 4.

Prikazani rezultati kažejo, da plana ne dosegamo. V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta pa izkazujejo za 13 % večjo realizacijo. Napram lanskemu letu se je realizacija povečala predvsem v TOZD 4 (4,4 %), v TOZD 3 (21 %), v TOZD 2 pa imamo celo za 2,6 % manjšo realizacijo. Ko ocenjujemo, da s prodajo nismo zadovoljni, mislimo na tisti del dohodka, ki smo se mu morali odpovedati, da je bila realizacija dosežena (20 % popust, znižanje cen, rabati), in pa nato, da nam ni uspelo bistveno razširiti kroga kupcev naših proizvodov, ki bi nam zagotavljal večjo realizacijo naših proizvodov tudi v zimskih mesecih, ki so pred nami.

IZVOZ — UVOZ

Tu lahko rečemo, da smo sledili prizadevanjem naše celotne družbe, za čim bolj uravnovešeno zunanje-trgovinsko bilanco, oz. za čim večji izvoz in manjši uvoz. Tako smo od planiranih 26 milijonov dinarjev izvoza v obdobju I—IX 1975 izvozili za skoraj 32 milijonov din, to je 120 %. Še boljša pa je slika, če rezultate letošnjega leta primerjamo z istimi v lanskem letu, saj izkazujejo 2,5 kratno povečanje izvoza. V celotnem izvozu predstavlja 79 % izvoz stavbnega pohištva, ki je v bistvu devizna prodaja doma in 21 % izvoz montažnih objektov. Tudi na področju uvoza smo precej naredili, saj smo naprav lanskemu uvozu I—IX v višini 54 milijonov din letos v istem obdobju dosegli 27 milijonov din uvoza oz. za polovico manj.

S prodajo še nismo zadovoljni. Realizacija obdobja I—IX 1975 nam nudi naslednjo sliko:

	Plan	Doseženo	Indeks
TOZD — 2	198.023	158.071	80
TOZD — 3	49.285	41.915	85
TOZD — 4	204.098	188.183	92
SDS	10.978	11.041	100
Skupaj	462.384	399.210	86

FINANČNI REZULTAT

Že iz rezultatov obravnavanih vidikov poslovanja (proizvodnja, realizacija in delno indirektni stroški) sledi, da tudi finančni uspeh ne more biti dosežen v planirani višini. Kakšen je dosežen uspeh z ozirom na plan, gledan

	Plan	Doseženo	Indeks
TOZD — 2	13.107	10.079	77
TOZD — 3	7.032	5.329	76
TOZD — 4	2.779	4.159	150
SDS	100	100	100
OZD	23.018	19.667	85

Jože Ambrožič

Kako se v Jelovici izpolnjuje akcijski program?

Med najbolj perečimi vprašanji iz delovanja podjetja so bile v akcijskem programu zajeta tista, ki so govorila o vse manjši akumulativnosti, zaradi vse dražjih surovin in večjih stroškov in pa delno tudi zaradi 20 odstotnega popusta pred meseci in seveda zaradi kasnejšega znižanja cen za 12 %; zaradi vse manjše produktivnosti; premajhen izvoz, ki je posledica izredno nizkih cen na svetovnem trgu; uvoz je previsok in tako naprej.

Delavski svet je pred časom na svoji seji razpravljal o tem, kako se te težave odpravljajo in ugotovil, da so nekatera prizadevanja že rodila uspehe. Tako se investicija odvija tako kot je treba in 29. novembra, kar bo izredno hitro, bo že stekla proizvodnja; z velikimi naporami je nabavi službi uspelo rešiti vprašanje nadomestitve prej uvoženega lesa z domačim, banka pa je Jelovici s kratkoročnim posojilom pomagala premostiti nelikvidnost.

Seveda pa še vedno niso odpravljene vse nake, ki jih je predvideval akcijski program. Zato bo ta akcijski program ostal v veljavi tako dolgo, da se bo gospodarjenje v Jelovici povsem prilagodilo vsem zahtevam, ki so bile sprejete v naši republiki. Na žalost pa se ugotavlja, da se v zadnjem času pojavljajo nekatere nove težave, ki imajo lahko prav tako precejšnje posledice na bodoče gospodarjenje. Vprašanje potrošniških posojil za stavbno pohi-

skozi podjetniško akumulacijo (ostanek dohodka in presežna amortizacija) je razvidno iz naslednjega pregleda:

Finančni uspeh podjetja je za 15 % pod predvidenim. Precej slabša od planiranega sta uspeha TOZD 2 in TOZD 3, medtem ko je finančni uspeh TOZD 4 precej boljši od predvidenega. V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta pa je slika precej slabša saj je podjetje takrat izkazovalo 37 milijonov podjetniške akumulacije.

bomo gradili novega v prihodnje. Denarja za novogradnje pa nimamo, zato je potrebno pospešeno iskati podjetje, s katerim bi se tesneje povezali in skupno tako ustvarili podjetje, ki bi bilo dovolj močno za novogradnje.

Morda na kratko še nekaj že doseženih uspehov stabilizacije. Sestanki samoupravnih organov so dosledno vsi po delovnem času, kar pomeni, da se ne izgublja več delovnih ur. Delovna disciplina se izboljšuje, vendar je prekrškov še vedno preveč. Tudi k odstranjevanju premajhne produktivnosti se je strokovno pristopilo in skupno z Zavodom za produktivnost iz Ljubljane bo v doglednem času moč najti najboljše rešitve, kar pomeni večjo produktivnost. V TOZD — 2 so že sprejeti novi delovni normativi, ki so višji za povprečno 9 odstotkov, kmalu se bodo pokazali tudi rezultati naporov reprodukcij materialov.

V prodaji se vse ne uresničuje tako kot je predvideval akcijski program. Novih kupcev ni in tudi terjatve se le slabo vračajo. V nabavi pa je več uspehov (o njih je bilo govora že v prejšnji številki), predvsem z nadomestitvijo uvoženih materialov z domačimi in z nižjimi cenami pri dobaviteljih. Tudi na področju financ še ni vse tako kot je treba, vendar je le narejen korak naprej, tako da se vse hitreje kontrolira in ugotavlja. Investicijska dejavnost pa je v glavnem zaključena. č.

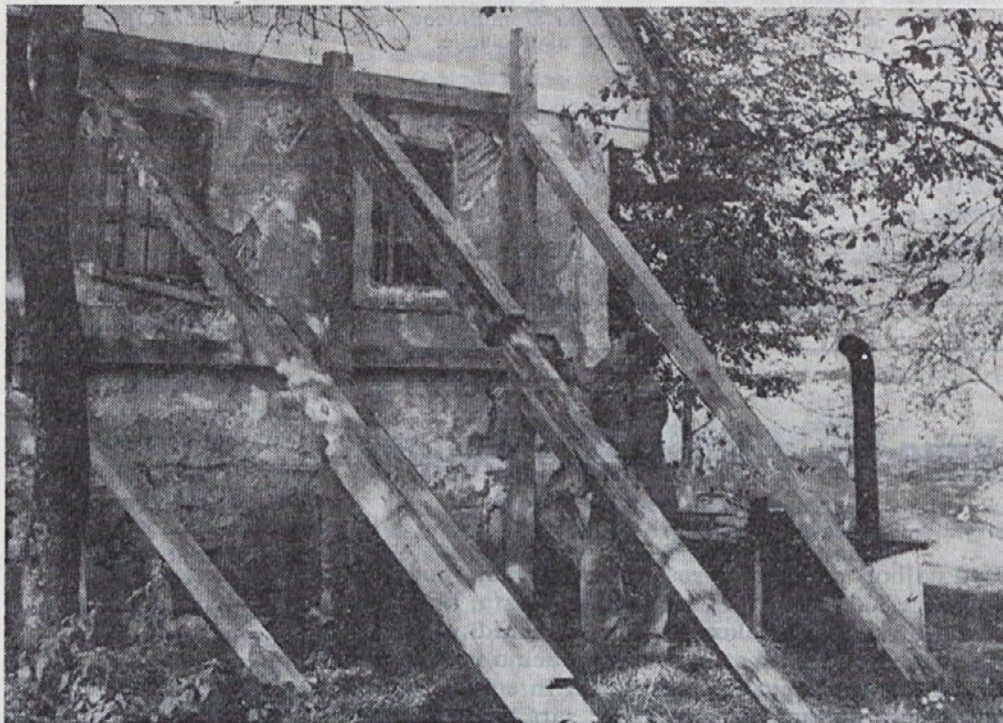

Šmarje pri Jelšah

Streha za 122 družin

V teh dneh na Kozjanskem pospešeno zaključujejo letošnjo gradbeno sezono, katere končni izid naj bi bilo čimveč stanovanj za tiste prebivalce Kozjanskega, ki jim je potres močno porušil stanovanjska poslopja. Težko je oceniti, koliko novih hiš bo do novega leta narejenih. »Biro za pomoč na potresnem območju«, ki že vse od katastrofalnega potresa sem skrbi za smotrno naložbo denarja, ki je bil solidarnostno zbran po vsej Sloveniji, je svojo nalogo precej dobro izpolnil.

bila še četrta in sedaj še peta. Ti fantje delajo od jutra do večera in prav gotovo vsi skupaj zaslužijo še posebno pohvalo. Tudi njihova zasluga je velika, da bo TOZD Montažni objekti realizirala oziroma prodala na Kozjanskem za 1 milijardo in pol dinarjev. Pohvaliti velja tudi šoferje, ki vozijo iz Škofje Loke montažne elemente in ki dostikrat precej »riskira-

Tako je Kozjansko

Seveda pa ni samo njihova zasluga, da na Kozjanskem letošnje zime ne pričakujejo več s strahom, ampak je precejšnja zasluga tudi tistih podjetij, ki več kot eno leto skrbijo za novogradnje. Med njimi je tudi Lesna industrija »Jelovica«, Škofja Loka, ki je preteklo jesen bila k sodelovanju povabljen med zadnjimi, danes pa lahko rečemo, da je njen delež pri graditvi novih stanovanjskih hiš največji. Čeprav so tako na »Biroju« kot na obeh občinskih skupščinah, v Šmarju in Sentiurju pri Celju, bolj postrani gledali na montažno gradnjo, pa je danes, ko na Kozjanskem že stoji več kot 60 ličnih družinskih montažnih hišic, njihovo mnenje povsem drugačno. Nekje podzavesten odpor do montažne gradnje je povsem izginil in lahko bi rekli, da je iz dneva v dan več takih, ki komaj čakajo na monterje Jelovice.

Jelovica je zaradi omejenih sredstev bila prisiljena v kratkem času izdelati za Kozjansko poseben tip montažne hiše z interno oznako MO 2, katere posebnost je cenenost, enostavna montaža, istočasno pa nudi dovolj prostora za normalno življenje. Doslej je postavljeno 56 takih hišic, trenutno jih postavljajo še 30–40, naročeno in do konca leta pa naj bi bilo postavljeno še 30 montažnih hiš.

To seveda zahteva od temeljne organizacije združenega dela Montažni objekti precejšnje napore, saj mora

povečati število svojih ekip na terenu. Začele so z montažo tri skupine, dodana je

jo», saj pripeljejo velikokrat svoje vozilo v take kraje, kamor doslej avto še ni prišel.

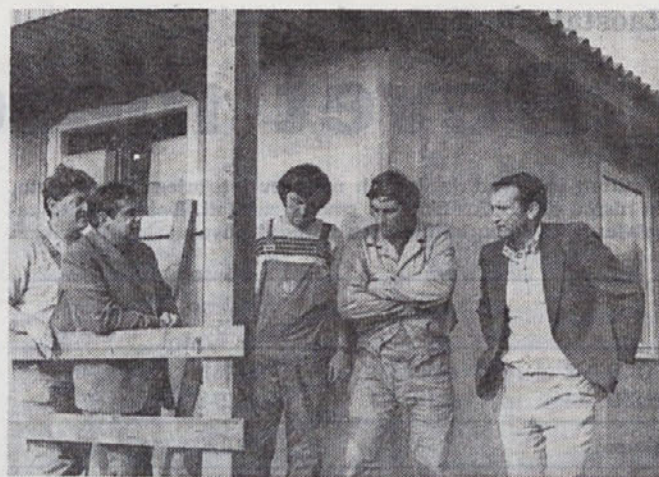
Ceprav je hišica majhna, je razlika velika

Vso jesen na Kozjanskem

Med našim obiskom na Kozjanskem smo se srečali tudi s skupino Martina Koščaka, ki je postavljala montažno hišico v Grličah pri Mestincu oziroma za tiste, ki te kraje slabše poznajo, v bližini Podčetrtka. Bili so veseli nenadejanega obiska, posebno, ker kot sami pra-

vijo, med svojim delom le redko srečajo koga iz svojega podjetja, tudi z drugimi skupinami, ki delajo na tem področju, se ne vidijo.

V skupini so poleg Koščaka še Mirko Jakirčević, Andrej Leskovec in Nazif Čaušević. Na Kozjanskem so šele od srede septembra in kot

Del skupine monterja Koščaka v razgovoru z glavnim direktorjem in tov. Rozmanom

sami pravijo, se niti ne morejo preveč pritoževati. Ljudje so prijazni, sicer pa cel teden napeto delajo, tako da niti ne morejo dosti spoznavati okolje. Vsak teden namreč po njihovi zasluzi zraste nova montažna hišica in če bi preveč »počivali«, bi jim teden ušel. Edino slabo vreme jim je v začetku precej nagajalo, kar jo pomenilo počasnejšo dostavo montažnih elementov. Hišice montirajo namreč v takih krajih,

da je takoj veliko blata, če le pade malo dežja, in prevoz je skoraj nemogoč. Hranijo se pretežno le zjutraj in zvečer, saj je do najbližje gostilne in seveda prenočišča precej daleč, tako da se jim ne splača se voziti. Nekaj malega jim da gospodar, pri katerem postavljajo in nekatere pričakajo večerjo. Dela je še precej in kot sami pravijo, bodo skoraj zagotovo ostali na Kozjanskem do novega leta.

Monterji pri delu

Deset otrok

Med tistimi srečenci, ki so se že vselili v »Jelovično« montažno hišo, je tudi družina Colnarič v Predencih — občina Šmarje pri Jelšah. Potres jim je njihovo staro hišo bolj malo poškodoval, bolje rečeno je skoraj ni mogel, saj bi tisto, v čemer so prej stanovali, le težko imenovali hiša. Tista »podrtija«, pokrita s slamo in z ilovico namesto poda, namreč nikakor ne sodi v 20. stoletje, ko človek z raketami leta na mesec. Še pred sto leti bi se je verjetno marsikdo na daleč izognil. Pa so le stanovali v njej, in to 12-članska družina. Oče, mati in 10 otrok. Najstarejša hčerka ima 17 let, najmlajša pa 5. Revno je bilo njihovo življenje, saj drugačno niti ni moglo biti. Mož zasluži 180 tisoč na mesec, dobijo pa še 310 tisoč dinarjev otroških doklad.

(Nadaljevanje na 5. str.)

Colnaričeva mama ...

Deset otrok

(Nadaljevanje s 4. str.)

Skupaj je to za 12 ljudi slabih 500 tisočakov. Bi vi znali živeti s tem denarjem? Sedem jih hodi v šolo in lahko si predstavljate, kako je takrat, ko je za vse te treba preskrbeti šolske potrebščine. Ali pa ko se prične zima in mrz.

Dohodka res tudi sedaj ni več, vendar bodo odslej le živeli kot drugi ljudje. Otroci se kar ne morejo nagledati lepe hišice, toplih podov, lepih in velikih oken, pa še bi lahko naštevati. Tudi prostora je veliko, veliko. Kako hvaležni so družbi, ni treba posebej govoriti, morda le delček iz pripovedi šoferjev. Ko tovarnjak ni mogel zaradi blata do hiše, so otroci z vrečami nosili kamenje, da bi ja čimprej postavili njihov novi domek. Številni delavci po tovarnah so negodovali, ko so plačevali »prispevek za Kozjansko«, prepričan pa sem, da ne bi več, če bi videli, v kakšnih razmerah žive ljudje še v tistih hribih. Tej družini je borih 20 starih milijonov, ki jih je dobila od družbe in 2,5 milijona, ki jih je prispevala Cinkarna Celje, v kateri dela oče, za temelje, pomenilo izredno veliko. Veliko več, kot marsikomu med nami tisti delovni dan za Kozjansko. Verjamete?

Prvič si je gradbišča in hišice ogledal tudi predsednik izvršnega sveta šmarske občine. Ni se mogel načuditi lepim hišicam, posebej pa ne temu, da so po enem tednu res povsem nared za vselitev (brez elektrike in vode). Precej slabe izkušnje so namreč imeli z montažno gradnjo Marlesa, ki je postavil okrog 30 hiš, pa po enem letu niti ena še ni povsem narejena. Sicer pa poglejmo, kaj je predsednik Mlakar povedal:

»Moram reči, da sem, odkar je Jelovica na tem področju, velik pristaš tovrstne gradnje. Za borih 20 milijonov dobe ljudje hišo in kar je najvažnejše, hitro rešujemo najbolj pereče probleme, tiste, ki bi jim morebitna huda zima prinesla hudo preizkušnjo v zasilnih bivališčih.

Zato bomo s to gradnjo še nadaljevali in že sedaj lahko povem, da smo z delom TOZD Montažni objekti, Jelovica izredno zadovoljni in ko bo zagotovljen denar za drugo leto, bo Jelovica dobila naročilo za zopet najmanj 120 hiš.«

Kozjanski kontrasti, staro in novo

Izhodišča gospodarskega načrta za leto 1976

Sedaj, ko vam posredujemo informacijo o izhodiščih gospodarskega plana za leto 1976, delo pri izdelavi plana teče po potrjenih izhodiščih. Po predhodnem obravnavanju okvirnih izhodišč gospodarskega načrta s strani vodstva podjetja so ta izhodišča obravnavali in potrdili DS TOZD kakor tudi DS OZD Jelovice.

V času izdelave izhodišč plana za naslednje leto resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za leto 1976 še nismo imeli. Za širšo orientacijo smo se poslužili predvidevanj TOZD lesne industrije Slovenije za novo plansko obdobje 1976 do 1980. Po teh predvidevanjih naj bi v naslednjem planskem obdobju fizični obseg proizvodnje večal po stopnji 9 % letno, celotni dohodek naj bi rasel po stopnji 13,5 %, zaposlenost 3,2 % letno, sredstva amortizacije pa naj se povečujejo po stopnji 16,5 % letno. Razumljivo je, da so bile te stopnje rasti ocenjene kot preoptimistične.

V času posredovanja te informacije imamo pred seboj že »osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1976«. Predvidene stopnje rasti so precej umirjene. Tako naj bi industrijska proizvodnja rasla po stopnji 6 %, zaposlenost 3 %, produktivnost dela 2—3 %, realni OD na zaposlenega do 1 % itd.

Kakšna so pa izhodišča znotraj same DO? Tu nam kot izhodišče vsekakor služijo rezultati poslovanja I.—IX. 1975 oz. ocenami letošnjega leta, s tem, da si za naslednje leto upoštevajoč realne možnosti postavimo višji cilj. Naša izhodišča so:

	Doseženo I.—IX. 75	Ocena I.—XII. 75	% ocen. izvrš. plana 1975
Proizvodnja (NU)	987.944	1.272.000	96
Prodaja (— 000 din)	399.210	570.946	95
Indirektni stroški (— 000 din)	89.132	119.524	92
Finančni uspeh — podjet. akumul.	16.677	26.240	85

Kakšen bo plan za naslednje leto in kaj se novega predvideva?

Za proizvodnjo se predvidevajo dokajšnje spremembe. Novo za Jelovico je natur program oken, in sicer v dimenzijah, ki so najbolj iskane. Pri pleskanem programu naj bi nehali izdelovati določene dimenzije oken in pleskana vrata. Vhodna in garažna vrata naj bi se delala v smrekovi in hrastovi izvedbi itd. Precejšnje spremembe se predvidevajo tudi v sami strukturi proizvodnje. Glede na spremembe, proizvodne kapacitete in delovno silo bi mogli računati le na nekoliko večjo proizvodnjo.

Glede cen naših proizvodov z ozirom na različno doseganje kritja po proizvodih na NU se je obširno razpravljalo. Sprejeto je stališče, da se cene ne bi pripravljale. Ob danih cenah so naše možnosti zato predvsem v povečanju proizvodnje ob novih delovnih pripravah in višji produktivnosti, ob boljšem izkoriščanju lesa in izboru cenejših, toda ustreznih reprovromaterialov. Zelo pomembna bo določitev dokončne strukture proizvodov.

Ob tem naj omenim, da se sedaj na področju proizvodnje intenzivno dela, na področju izdelave kalkulacij po direktnih stroških na podlagi že izdelanih planskih cen in novih časovnih normativov. Na področju prodaje pa se pripravlja ocena strukture prodaje za naslednje leto.

Skratka, planiran finančni uspeh bo rezultat izračunov, ki jih bomo opravili v plansko-analitski službi. Da pa se k izračunom sploh lahko pristopi, je potrebno veliko predhodnega dela in usklajevanj, brez katerega si dobrega plana ne moremo predstavljati.

Delo pri izdelavi plana za leto 1976 je zastavljeno tako, da bo prvi grobi predlog plana dan v širšo razpravo v začetku decembra 1975. **Jože Ambrožič**

novosti iz SOZD - novosti

Za kvaliteto

Na pobudo škofjeloške lesne industrije »Jelovica« je bilo 29. oktobra v Škofji Loki posvetovanje predstavnikov slovenskih proizvajalcev stavbnega pohištva, ki so se ga udeležili praktično skoraj iz vseh podjetij. Namen posvetovanja je bil govoriti o vprašanju kvalitete njihovih izdelkov. V sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja namreč vse bolj prevladuje spoznanje, da lahko kvaliteta izdelkov bistveno vpliva na prodajo doma in v tujini in s tem na dohodek. Predstavniki »Jelovice« so udeležence seznanili s prvimi rezultati, ki so jih že dosegli po uvedbi novega sistema kontrole kakovosti oktobra lani.

Tako so od aprila letos do julija znižali število reklamacij od 100 na 28 odstotkov, če vzamemo april za primerjalno osnovo. Ugotovili so tudi, da je za uvedbo učinkovitega

sistema kontrole kvalitete (s katero se srečujemo praktično povsod — od nabave, proizvodnje in prodaje) nujno soglasje celotnega kolektiva. Pomembno je tudi, da tak sistem kontrole uvaja v podjetje neka specializirana organizacija, katere strokovnost je porok uspeha. V »Jelovici« so se odločili za Zavod za produktivnost iz Ljubljane.

Na posvetovanju sicer niso sprejeli posebnih zaključkov, vendar so bili udeleženci soglasni, da je nujno čimprej uskladiti obstoječe normative predpise med vsemi slovenskimi proizvajalci stavbnega pohištva, potrebno pa bo tudi več medsebojnega sodelovanja in pomoči na področju kakovosti. Predstavniki slovenskih proizvajalcev stavbnega pohištva so podprli tudi zamisel o ustanovitvi posebnega centra za kontrolo kvalitete, ki bi povezoval in strokovno vodil prizadevanja na tem pomembnem in zahtevnem področju.

J. C.

... in dva od 10 otrok

Devetmesečje v SOZD GLG

Še vedno nazadovanje

Ceprav je običajno devetmesečje tisto obdobje, ki prinese najmanj točne podatke o gibanju proizvodnje, prodaje, zalogah in drugem, saj nanjo vpliva cela vrsta dejavnikov, med drugim tudi julij in avgust (meseca dopustov), pa po drugi strani to obdobje poda neka precej sigurna izhodišča za konec leta. In kakšna so ta po tretjem tromesečju?

Vsi podatki, oziroma večina ponovno kaže na poslabšanje ekonomskega položaja v lesni industriji Gorenjske. Izjema je le Alples iz Železnikov, kjer je položaj precej boljši. Zaskrbljujoče je predvsem za-

ostajanje vrednostnega obsega realizacije, saj sta največkrat druga polovica avgusta in septembra najmočnejša meseca. Sicer pa pogledimo kakšna je podoba:

Na organizacijah združenega dela je, da same znotraj sebe poiščejo in preanalizirajo vzroke tega stanja, šele nato bi bilo moč v okviru celotnega GLG sprejeti smernice in skupno pot. Glavni vzrok, kar je mogoče sklepati iz podatkov in tudi iz prakse, v manjši prodaji, temveč v večini primerov v zmanjševanju prodajnih cen in celi vrsti najrazličnejših komercialnih in drugačnih popustov.

Ce pa dodamo še vedno hujšo konkurenčnost, zaradi katere se na domačem tržišču dosega izjemno nizke cene in res velike težave v izvozu, kjer so cene sploh slabe, je naštetih že precej vzrokov.

Tudi zaloge se po vsem tem niso prav nič zmanjšale in so v primerjavi s stanjem ob koncu lanskega leta ostale iste. Seveda pa to ne pomeni le, da se je letošnja tekoča proizvodnja kljub vsem težavam sproti prodajala. Temeljitejša analiza pa bo morala odgovoriti še na vprašanje, ali so bile proizvodne zmogljivosti v tem obdobju več ali manj izkoriščene in s kakšno produktivnostjo. To sta tudi dve najvažnejši izhodišči za presojo stabilizacijskih prizadevanj v podjetjih, ki naj bi tudi prinesla boljše rezultate.

(v % na lanska obdobja)

OZD	Celotni doh.		Por. sredstva		Družb. proizv.		Podj. akumul.	
	I.-VI.	I.-IX.	I.-VI.	I.-IX.	I.-VI.	I.-IX.	I.-VI.	I.-IX.
LIP Bled	- 2	- 3	- 2	+ 5	+ 4	- 10	- 32	- 53
Jelovica	+ 27	+ 13	+ 31	+ 20	+ 12	- 6	- 23	- 50
Alples	+ 32	+ 45	+ 58	+ 62	- 1	+ 21	- 40	+ 1
Zlit	+ 21	+ 12	+ 24	+ 16	+ 16	+ 7	- 6	- 31
Lesna industrija skupaj	+ 20	+ 15	+ 27	+ 24	+ 6	enako kot lani, t. j. indeks 100	- 30	- 39

Žage

Kolegijski poslovodni organ je na zadnji seji razpravljal posebej tudi o oskrbi in izkoriščenosti žag na Gorenjskem. Za delavce GLG bo nekaj podatkov iz obširne vsebine, ki jo je pripravil ing. Hočevar:

Trenutno obratuje na Gorenjskem 10 žag, ki so letno požagale:

1971 — 157.000 m³, 1972 — 146.000 m³, 1973 — 150.000 m³, 1974 — 167.000 m³ iglavcev, njihova letna zmogljivost pa je 316.000 m³.

Ce dodamo, da je bilo v tem času razžagano nekaj li-

stavcev in nekaj lesa kmetov, vse skupaj v odstotkih povedano, da številko 60 %. Torej več kot 40 % zmogljivosti žag ni izkoriščeno. Tudi če bi ugotavljali storilnost na teh žagah, bi prišli do slabih rezultatov.

Tovariš Hočevar je namreč ugotavljal, koliko ur bi bilo potrebno porabiti za 1 m³, oziroma bolje rečeno, ugotovil je, da je to zelo različno na posameznih žagah, tako nekje le 1,4 ure, drugje 3,8 ure, nekje pa celo 5 ur. Torej storilnost na precej slabši višini.

Rešitve je vsekakor potrebno poiskati. In kje? Predvsem v zagotovitvi čim več surovin

(hlodovine na posameznih območjih), žagam zagotoviti čim boljše prihodnost z modernizacijami, boljšim transportom in podobno. Prav žage bi morale postati čim večji nosilec procesa vertikalne povezave oziroma poteka tega načina sodelovanja med gozdarji in lesarji. Torej vmesni člen. Seveda pa bi se potem tudi lahko vplivalo na strokovno in racionalno porabo lesa. Sicer pa so vse te ugotovitve šele na začetku, jasno pa je videti, da se bodo tudi tu lahko pokazale prednosti, ki jih prinese združevanje v okviru SOZD. Za boljše informiranost pa še tabela o žagah 1975:

Podatki o žagah 1975

Ime žage	Zgrajena	Rekonstruirana	Obratuje dni/leto 1 x 8	Kapaciteta 1 x 8 m ³	letno 265 dni m ³
Tomaž Godec	1947	1962	265	117	62.010
Rečica	1965	—	265	121	64.130
Podnart	1965	—	265	36	19.080
KZ Bohinj	1949	1972	230	16	8.480
Gradis	1945	1968	244	60	31.800
Zlit	1932	1968	252	55	29.150
Alples	1967	—	240	60	31.800
Stari Dvor	1946	—	256	60	31.800
Preddvor	1920	1938	256	60	31.800
Sovodenj	1925	1952	256	12	6.360
				597	316.410

Iverne plošče

Novosti o ivernih ploščah oziroma o GGL tovarni teh plošč je zopet precej. Ta skupna investicija, če bo do nje prišlo, namreč mora biti res temeljito preučena. Na kratko se vse skupaj da strniti v naslednje točke.

a) Pogovori so potekali pri tovarnarju v Avstriji, ki je ponudnik opreme in bi bil tudi soinvestitor. Pokazalo se je, da vse le ni tako, ugodno kot je kazalo v začetku. Predvsem bi ta tovarnar želel sodelovati s prodajo že prej kupljenih strojev, to naj bi bila torej njegova investicija.

b) Pregledna je pogodba o skupnem vlaganju med Savo in Semperitom, kjer je izredno dobro opredeljena cela vrsta stvari, kar bi v morebitnem sodelovanju koristilo tudi GLG. Njihov vzorec je

namreč sprejemljiv tudi za nas.

c) Razgovori v Ljubljanski banki o izhodiščih za investicijo in interesu te banke so pokazali, da je banka zainteresirana za sodelovanje pri tej investiciji v primeru, če bi tuji partner sodeloval z 49 odstotki.

č) Dogovarjanje z GG Ljubljana o dodatni zadovoljitvi potreb po surovinah je še vedno v ospredju, saj je le na ta način naložba tudi umestna.

Predvsem pa bo nadaljni potek odvisen od pogovorov z avstrijskim tovarnarjem, kateremu je kolegijski poslovodni organ že poslal vrsto zahtev, ki jih ta mora izpolniti, če želi nadaljevat pogovore.

J. Č.

Koordinacijski odbori

Na željo delavskega sveta GLG je obiskal SOZD predsednik gospodarskega sodišča v Ljubljani dr. Svetozar Polič. Na zadnji seji je bilo namreč precej nejasno vprašanje »nosilec proizvodnje« v novem predlogu samoupravnega sporazuma. Gospodarsko sodišče namreč te besedne oznake ne dopušča in za ustrezno rešitev so zato povabili tovariša Poliča. Sestanka se je udeležil tudi sekretar medobčinskega komiteja ZK za Gorenjsko Leopold Kežar, člani SOZD in drugi gostje.

Razgovor ni prinesel neke rešitve, ampak je tovariš Polič nakazal, kako naj gre delo v prihodnje, saj bo red in zakonitost na to področje prinesel šele zakon o združenem delu, ta pa je šele v osnutku. Predvsem je poudaril »da je potrebno pri obravnavanju vsake skupne zadeve dosledno upoštevati delegatski princip. Tako naj bi se za

vprašanje delitve proizvodnje ustanovili posebno koordinacijski odbori, v katere bi izvolili delegate v tistih TOZD, kjer je enaka proizvodnja in bi torej bilo potrebno to delitev tudi narediti. Razlika od »strokovnih teamov«, ki so sedaj v okviru SOZD, je predvsem v tem delegatskem načelu, ti torej niso upoštevali ustavne samoupravne pravice delavcev. Tudi pojem »enotni proizvajalec« je potrebno vnesti v prihodnje v prakso delovanja v SOZD. Več proizvajalcev istega izdelka, na trgu pa se pojavlja le enoten proizvod enotnega proizvajalca iz SOZD. Tak enoten proizvod so npr. vrata, kdo pa naj jih dela, pa naj se dogovorijo med sabo delavci tistih TOZD, kjer vrata dela. Ti koordinacijski odbori pa naj delajo tako dolgo, da bo narejena dokončna delitev dela v SOZD.

J. Č.

Integracije v Škofji Loki

Pred časom je občinska skupščina Škofja Loka objavila izredno zanimive podatke o integracijah v občini in o tem kje bi zaradi boljšega gospodarjenja kazalo to narediti.

Načelna ugotovitev je, da s povezovanji nikakor ne bi mogli biti zadovoljni. Združevanje dela namreč prinaša veliko prednost, predvsem večjo učinkovitost, večjo družbeno produktivnost z delitvijo in specializacijo proizvodnje. Seveda je oblik povezovanja več, od kratkokrajnih do dolgoročnih, od manjšega sodelovanja do fizične integracije. Med podjetji, ki so napravila korak naprej je Iskra, ki bo imela na področju Škofje Loke OZD določene branže v kateri bosta poleg ostalih tudi tovarni iz Železnikov in Reteč. LTH je sklenil z Gorenjem samo-

upravni sporazum o delitvi proizvodnje hladilnih izdelkov, pripravljajo pa tudi branzno združitev z IGO in tesno sodeluje z LIKO Vrh-Kovinastroj. Alples Železniki nika, Iskra Pržan in Ei Niš, s svojo pridružitvijo v SOZD Slovenijales pa še niso povsem zadovoljni. Gorenjska predilnica pripravlja sporazum o združitvi s Tekstilindusom Kranj, BPT Tržič, Tekstino Ajdovščina in Jugotekstil Ljubljana, vendar ne poteka vse kot bi moralo. Odeja bo izgleda našla svoje mesto v okviru Mebla, kjer bi na ta način odpadla (Nadaljevanje na 7. str.)

Naš intervju

Pred časom sem vam predstavil direktorja Petriča, tokrat pa bi rad na kratko predstavil še enega novega vodilnega delavca v Jelovici, in sicer novoimenovanega direktorja TOZD Montažni objekti **Henrika Dovžana**, diplomiranega ekonomista.

V Jelovici še niste dolgo?

V delovno razmerje sem stopil 1. septembra, torej sem šele nekaj dni član kolektiva. Javil sem se na razpis na izpraznjeno delovno mesto (prej je to delo opravljal Lovro Kalan) predvsem zato, ker bom v kratkem dokončno zgradil v bližini Ljubljane svojo hišo in mi je delovno mesto v Jelovici precej blizu.

Henrik Dovžan

Verjetno pa to ni bil edini povod za vašo kandidaturo?

Seveda ne. Moje dosedanje delo na področju prodaje pohištva je namreč solidna osnova za uspešno delo tudi na tem delovnem mestu, posebej zaradi izkušenj, ki sem si jih pridobil, po drugi strani pa je to tudi delo, ki me je vedno privlačilo.

Običajno mora kandidat za imenovanje na direktorsko mesto predložiti tudi načrt za prihodnost. Kako ga lahko na kratko opišete?

Menim, da je prav pred TOZD Montažni objekti dobra prihodnost, kar sem se prepričal tudi med svojimi obiski v najrazličnejših državah. Tako v SZ, Japonski, ZDA in Kanadi, ki nekako prednačijo v stanovanjski izgradnji, vedno več grade montažno. To je po mojem mnenju (montažne hiše) postalo generacijsko potrošno sredstvo in prav gotovo bo ta njihova miselnost, ki jo narekuje pomanjkanje časa, kmalu prešla tudi v Evropo. Torej bo delež montažnih objektov dobival na pomenu in temu primerno sem predložil tudi svojo zamisel bodočega razvoja te temeljne organizacije, ki vsekakor ima prihodnost. Seveda pa je cela vrsta nerešenih vprašanj, ki jim bom prav na začetku posvetil največ pozornosti.

Čeprav še niste dolgo v Jelovici, vseeno vprašanje: kakšni so prvi občutki?

Sprejet sem bil zelo dobro, predvsem pri svojih sodelavcih, tako da menim, da ne bo večjih težav in da bomo složno lahko reševali vse težave, ki bodo pestile našo TOZD. Teh pa ne bo malo, kar je razumljivo, saj smo tik pred srednjeročnim programom in od pravnih odločitev bo odvisna tudi naša prihodnost. Sicer pa se oglasite še kdaj kasneje, ko bom lahko povedal še kaj več, ko bom imel tudi pripombe, ali pa se bom lahko pohvalil z uspehi.

Integracije v Škofji Loki

(Nadaljevanje s 6. str.)

nameravana proizvodnja podobnih izdelkov, kot jih danes dela Odeja. Kroj je pobudnik številnih povezovanj, vendar uspehov še ni, ker so šle preko republiške meje in še niso povsem potrjene. Alpina naj bi v bližnji prihodnosti povezala (vsaj želja je taka) Ratitovec iz Železnikov in Poliks iz Žirov. Želja je, naj bi Gradis TOZD Škofja Loka našel povezavo z Jelovico, Tehnik pa z Remontom. Morda na kratko še nekaj o tem katera podjetja bi morala, oziroma bi bilo dobro da bi se povezala z drugimi. Tu so omenjeni: Marmor Hotavlje, Orodno kovaštvo Poljane, Mizarstvo Dobračeva-Ziri, Peks Škofja Loka, Pekarija Žiri, Termopol Sovodenj, Instalacije Škofja Loka. Za vse te bi namreč bilo bolje, da bi delali v okviru večjih celot, saj so sedaj premajhne za večje serije izdelkov uslug ali drugo, pa tudi delavcem v teh podjetjih ni preveč zagotovljena bodočnost, saj namreč taka podjetja le težko dobijo dovolj denarja za dostiokrat prepotrebno posodobitve. Tudi za reševanje vprašanj delavcev je največkrat težko. Seveda teh podjetij nihče ne bo silil naj se vežejo, ampak bo oddelek za gospodarstvo in finance pri občini Škofja Loka dajal pobude, da bi do tega le prišlo. Korist naj bi imeli vsi, tako delavci kot tudi celotna Škofjeloška občina.

J. Č.

Tovariško srečanje s Kraševci

25. oktobra smo člani aktiva ZB Jelovica odšli na obisk in ogled Krasa. Kras, že sama beseda nam pove, da je tu pokrajina kamenita in ljudje se morajo boriti za vsako ped zemlje. Ti skromni kraški ljudje so bili 25 let pod italijanskim fašizmom in zadnji dve leti vojne so trpeli pod nemškim terorjem. V tem času je bil tu zatiran njihov materinski jezik, zatirani so bili zavedni ljudje, ki niso klonili pred nasiljem, kajti vedeli so, da bo zmagala pravica. Prav zaradi tega jim danes slovenska beseda pomeni mnogo več kot nam, ki živimo v srcu Slovenije.

Že med vojno sem bil večkrat na tem področju, kjer se je zadrževal in opravljal svoje borbene naloge jurišni bataljon 31. divizije, v katerem sem bil. Nimam namena

pisati o teh težkih časih, saj je o tem lepo napisal Tone Svetina v svoji »Ukani«. Kadarkoli smo prišli na Kras, so nam domačini nudili vse kar so imeli, z nami so delili zadnji kos kruha. Prav tako prijazno kot med vojno so nas sprejeli tudi to nedeljo v Opatjem selu, kjer smo se ustavili. Pričakali so nas pevci in tamkajšnji člani ZB, prav posebno pa so nas presenetili s podarjeno umetniško sliko njihovega kraja, ki so jo izročili kot darilo našemu aktivu. Mi smo tu položili venec pred spomenik padlih in narodnemu heroju tega kraja Marušiču. Izlet je bil res čudovit in naši gostitelji Kraševci nam bodo ostali še dolgo v spominu.

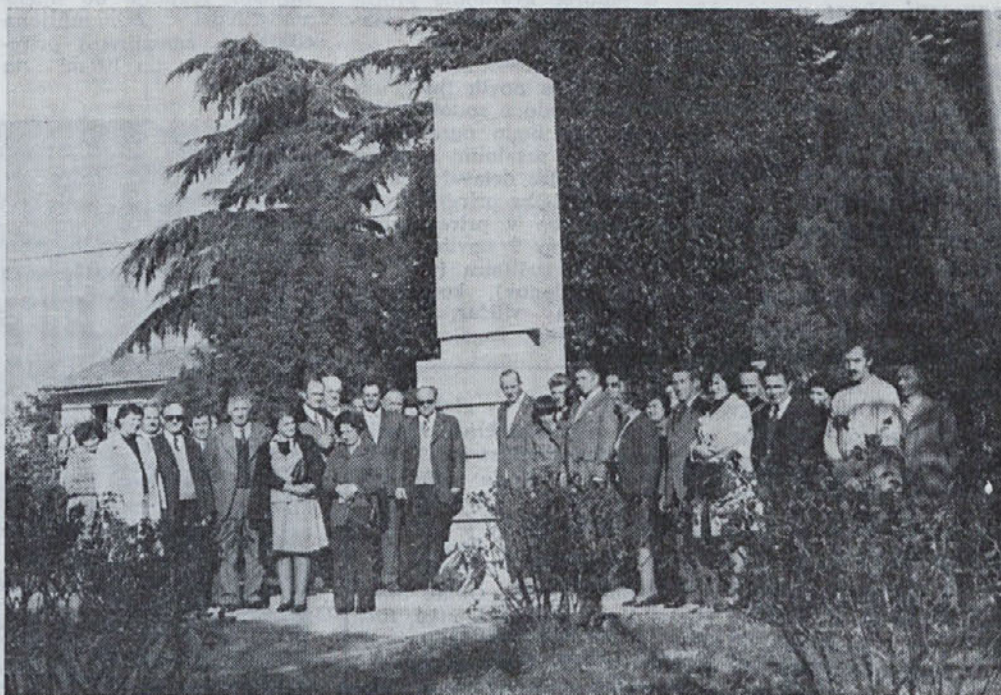
Seveda pa je bil ta obisk še nekaj več kot sama vožnja z avtobusom, kot sam izlet. Zopet

smo bili skupaj borci iz Jelovice in izlet je bil tako tudi naše tovariško srečanje. Bilo je prijetno, vzdušje pa tako, kot ga lahko naredi le nekdanji

borci, ki so med težkimi boji vedno mislili na lepe trenutke v svobodi. Zato jih tudi znamo ceniti. Tako kot vsa dosedanja srečanja in izleti v znane

kraje iz NOB, bo tudi to ostalo vsem v lepem spominu, kot dan, ki si ga vsi ob takih priložnostih lahko samo želimo.

Peter Krajnc

Pred spomenikom v Opatjem selu

Ogled kombinatov za proizvodnjo stavbnega pohištva v ČSSR

ČSSR spada med države, ki so v zadnjem času naredile velik napredek na področju industrijske tehnologije. Proizvodnja stavbnega pohištva sicer ne spada med tiste gospodarske panoge, ki se lahko pohvalijo z daljšo tradicijo, kot na primer — avtomobilska industrija, tekstilna industrija itd., vendar je tudi pri tej panogi opaziti, da se bliža evropskemu nivoju. To je bil glavni razlog, da se je naše podjetje odločilo za ogled nekaterih njihovih večjih obratov za proizvodnjo oken in notranjih vrat.

Program so izdelali skupaj z Zavodom za mednarodno tehnično sodelovanje, ki je organiziral lansko leto obisk čeških strokovnjakov v Jugoslaviji, med drugim tudi v Jelovici. Letos pa smo ta obisk vrnil. Iz Jelovice sva se ga udeležila z ing. Ribnikarjem. Trajal je pet dni, od tega so bili trije dnevi predvideni za ogled naslednjih podjetij: Sternbevk, Visoke Veseli, Ostromer (okna) in Jihlava (vrata).

Najprej nekaj splošnih ugotovitev, ki so več ali manj značilne za vse vzhodnoevropske države. Vodenje proizvodnje je centralizirano in administrativno. V Pragi je sedež generalne direkcije, ki odloča kaj in koliko posamezna regija in posamezni obrat proizvaja. Proizvodnja v podjetjih je v okviru regije specializirana. Vse proizvedene količine so že v naprej plansko razporejene in terminsko usklajene za potrebe gradbišč v ČSSR. Podjetje je tako le izvajalec s planom začrtanega programa in ne vodi samostojne poslovne politike. Za podjetje je takrat, kot je npr. okno izdelano konec proizvodnega procesa. Seveda pa odgovarja za kvaliteto izdelkov, za katere veljajo razmeroma ostri kvalitetni kriteriji. Ti kriteriji obravnavajo kvaliteto materialov, modularne dimenzije, obdelavo, okovje, tesnenje za vodo in zrak, kvaliteto površinske obdelave, zasteklitev itd.

Odstopanje od standardov je strogo prepovedano. Tudi generalni razvoj vsakega obrata je voden z enega mesta.

Za vse tri obrate, ki proizvajajo okna, kljub različni velikosti in stopnji mehanizacije, velja splošna ugotovitev, da je strojna izdelava sestavnih delov sodobno urejena. V oddelku ni opaziti linijske povezave, ves transport opravljajo s paletnimi vozički in dvigali. Zunanje ploskve brusijo na cilindričnih brusilkah v zaporedni vezavi, zunanjo brazdo pa izdelajo na dvojni protilirki WTW. Robove brusijo ročno.

Površinska obdelava oken obvezno vključuje štiri nanose — impregnacijo, dva vmesna nanosa in končni premaz z emajlom. V Sternberku sva videla sorazmerno zastarel postopek površinske

obdelave. Zadnji nanos — emajl se opravlja ročno in tudi notranji transport z lakirnimi vozički je za delavce (pretežno ženska delovna sila) zelo utrudljiv. Vendar je kljub temu tempo dela zelo hiter. Izdelavni čas za zastekleno okno dvokrilne izvedbe 260/180 je izpod 2 uri.

Površinska obdelava v kombinatu Ostromer je popolnoma mehanizirana in je gotovo najmodernejša opremljena v Evropi. Celotna konvojska linija je dolga preko 500 m. Okna se avtomatsko postavlja v korito, ki je vključeno v linijo. Ko pride skupina okvirjev nad korito, posebna vpenjalna naprava sname okvirje (po dva) s konvejerja in jih s posebnim jarmom potopi, dvigne, odcedi in ponovno odloži na konvejer. Ta postopek traja 2 minuti. Razdobje med posameznimi potapljalnimi postajami je sinhronizirano s taktom in časom brušenja in traja medfazno 24 ur. Brušenje

se delno opravlja na horizontalnih pasovkah, večji del pa ročno in sledi taktu pomika konvejerja tako, da material sploh ne zaostaja na delovnih mestih. Ko so opravljani trije nanosi potujejo okvirji skozi lakirano komoro, kjer se izvrši nanos emajla na elektrostatičen način. Po lakiranju se okna še zasteklijo — uporabljajo namesto kita profil iz sintetične gume — in okna odpremiijo na gradbišče.

Okna izdelujejo večinoma v vezani izvedbi, delno tudi enojna s termopan-stekli, okovana pa so z vidnim okovjem domače proizvodnje. ČSSR letno potrebuje ca. 2 miliona oken.

Zavod v Jihlavi proizvaja belo pleskana in surova vratna krila. Letna kapaciteta pleskanih kril je trenutno 200.000 kom, vendar bo tovarna z rekonstrukcijo površinskega oddelka in montaže, ki je v zadnji fazi, povečala proizvodnjo na 800.000 kom. Nove linije,

ki jih je dobavila firma Hackemnick, vključuje dve polivalčki za nanos spodnjega sloja laka s sušilnima kanaloma in dve polivalčni liniji z vertikalnima 100etažnima sušilnicama, za nanos in sušenje končnega premaza. Vertikalna sušilna komora ima kapaciteto 400 komadov vratnih kril. Po končani rekonstrukciji bo tovarna v Jihlavi največji češkoslovaški proizvajalec notranjih vrat in med največjimi v Evropi.

Kljub temu, da je bil ogled časovno omejen na tri dni, se je dalo ugotoviti, da so modernejši proizvodnje zelo mehanizirane in da dosegaajo zavidljive izdelavne čase. V tehnološkem pogledu sta predvsem obrata v Jihlavi in Ostromeru na evropskem nivoju, kar kaže da so dobro seznanjeni z napredkom tehnologije v svetu. Zato so take izmenjave, oziroma sodelovanja za nas koristno in bi ga bilo potrebno nadaljevati.

Brane Medja

V teh dneh se končuje — 29. novembra bo slovesno odprta nova prirezovalnica v hali A na Starem dvoru

Nova prirezovalnica

Njena postavitev je bila nujna, saj je bilo sedaj z odstranjevanjem napak na lesu in tudi zaradi slabše mehanizacije, izgubljeno precej delovnih ur. Ta tudi manj kvaliteten les se bo odslej lahko obdeloval v tej prirezovalnici. S pomočjo naprav za vzdolžno spajanje in slojasto lepljenje bo možno iz slabše kakovosti lesa izdelati namreč kvalitetne profile za izdelavo stavbnega pohištva.

Nova prirezovalnica ne bo zaposlovala novih ljudi, ampak se bodo v sodobne prostore, ki bodo ogrevani in urejeni s sesalnimi napravami, preselili delavci iz sedanjega oddelka prirezovalnice. Skupno bo v prirezovalnici postavljeno 9 novih strojev in sicer: sušilnica (vrednost 150 milijonov), kompresor, baterijski viličar, večlistna krožna žaga, čelilnik,

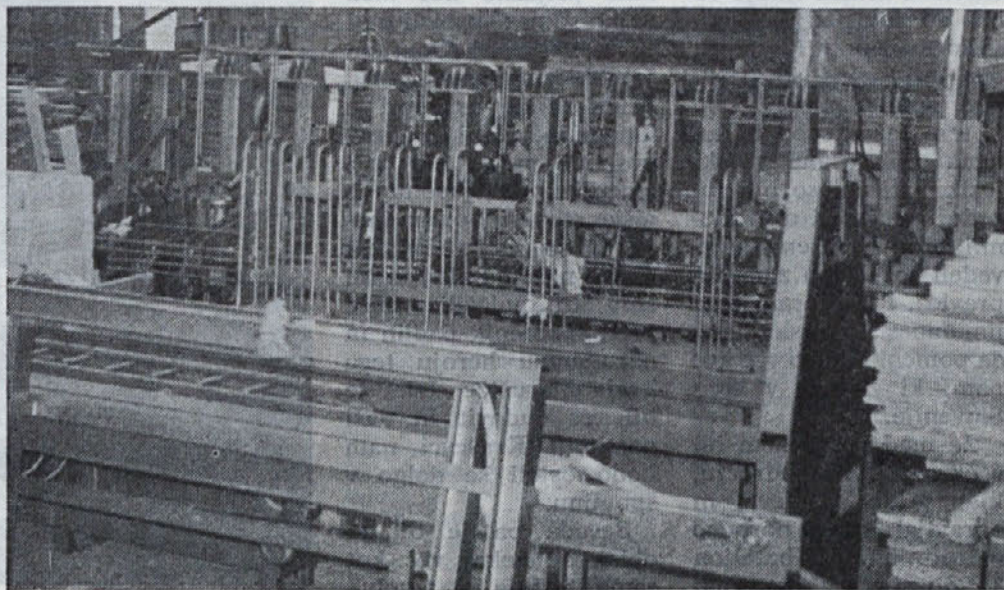
linija za slojasto spajanje (271 milijonov), linija za vzdolžno spajanje (287 milijonov), modeli za vzorčno proizvodnjo in vlažilci. Vse skupaj je stalo 840 milijonov starih dinarjev. Zanimivi so tudi podatki o zmogljivosti: sušilnica bo lahko na leto posušila 25000 m³ lesa, kondicioniranje žaganega lesa bo v zmogljivosti 2500 m³, slojasto spajanje bo imelo zmogljivost 2 milijona 600000 ml, zmogljivost prirezovalnice pa bo 100 m³ na dan.

Morda na kratko še o tem kakšen je pomen te nove prirezovalnice. Najprej je potrebno povedati, da so sedanje potrebe raztresene po različnih prostorih, kar seveda slabo vpliva na produktivnost. Sedaj pa naj bi se vse to združilo v hali A, tako da bi bil tu ves postopek od sušenja, kondicioniranja, vzdolžnega in slojastega spajanja in priprave kompletnih profilov za proizvodnjo stavbnega pohištva. Dosednji način dela je tudi izredno neracionalen in ne dopu-

šča izkoriščanja napadke kakovosti lesa. S tem nastajajo v sedanji proizvodnji težave, ker je potrebno določeno količino lesa izločiti kot neuporabno v predelavi za stavbno pohištvo. Izločeni les pa je potem za drugo proizvodnjo le redko uporabljiv in se običajno proda po znatno nižji ceni od nabavne. Tega so krive razmere na tržišču lesa, kjer smo morali kupovati, če smo seveda hoteli imeti proizvodnjo tudi lesa slabše kakovosti. Iz že razžaganega lesa je bilo včasih potrebno izločiti tudi preko 50 odstotkov lesa, ki ni ustrezal kriterijem za predelavo lesa v stavbno pohištvo.

J. Č.

JELOVICA — glasilo delovnega kolektiva Jelovica, lesna industrija Skofja Loka — Ureja: odbor za obveščanje organizacije združenega dela: Jenko Franc, Jenko Franc, Ogorc Berta, Tušek Janez, Bondi Tjaša, Oblak Smiljana, Dolenc Stanka, Rupar Jože — Odgovorni urednik: Franc Pavlin — Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj, v 1100 izvodih

Stroji pred postavitvijo